A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2014. február 6.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Védjegyek — 89/104/EGK irányelv — A védjegyoltalom tartalma — Jóhírnevű védjegy — Nem hasonló árukra vagy szolgáltatásokra kiterjesztett oltalom — A jóhírnevű védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik fél általi alapos ok nélkül történő használata — Az alapos ok fogalma”

A C-65/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) a Bírósághoz 2012. február 8-án érkezett, 2012. február 3-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Leidseplein Beheer BV**,

Hendrikus de Vries

és

a **Red Bull GmbH**,

a **Red Bull Nederland BV** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács tagjaként eljáró bíró, A. Borg Barthet, E. Levits (előadó) és M. Berger bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. február 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Leidseplein Beheer BV és H. de Vries képviseletében T. Cohen Jehoram és L. Bakers advocaten,

– a Red Bull GmbH és a Red Bull Nederland BV képviseletében S. Klos advocaat,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: holland.

– az Európai Bizottság képviseletében F. Wilman és F. Bulst, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. március 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.) 5. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Leidseplein Beheer BV és H. de Vries (a továbbiakban együttesen: De Vries) és a Red Bull GmbH és a Red Bull Nederland BV (a továbbiakban együttesen: Red Bull) között annak tárgyában folyamatban levő jogvitában terjesztették elő, hogy a De Vries olyan energiaitalokat gyárt és forgalmaz, amelyek csomagolásán a „Bull Dog” megjelölés, a „Bull” szóelemet tartalmazó másik megjelölés, illetve más, a Red Bull védjegyeihez megtévesztésig hasonló megjelölések szerepelnek.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 89/104 irányelv 5. cikke, amelyet a későbbiekben lényegében átvett a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 25. o.) 5. cikke „A védjegyoltalom tartalma” cím alatt a következőképpen rendelkezik:

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez.

(2) Bármely tagállam előírhatja továbbá, hogy a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki hozzájárulása nélkül gazdasági tevékenység körében a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használ az árujegyzékben szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a védjegy a tagállamban jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét.

[...]”

A holland jog

4 A holland védjegyjogot a Hágában 2005. február 25-én aláírt, a szellemi tulajdonról (védjegyek és formatervezési minták) szóló Benelux egyezmény (a továbbiakban: Benelux egyezmény) tartalmazza.

5 A Benelux egyezmény 2.20 cikke (1) bekezdésének c) pontja, amely az egységes Benelux védjegytörvény korábbi 13. cikke A része (1) bekezdésének c) pontját váltotta fel, a következőket tartalmazza:

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A polgári jogi felelősségre vonatkozó általános jogi rendelkezések esetleges alkalmazásának sérelme nélkül a kizárólagos jog alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül használ

[...]

c) gazdasági tevékenység körében a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek nem hasonlóak a védjegy árujegyzékében szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz, feltéve hogy a védjegy a Benelux államok területén jóhírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

6 A Red Bull az 1983. július 11-én a 32. osztályba tartozó alkoholmentes italok vonatkozásában lajstromozott „Red Bull Krating-Daeng” szó- és ábrás védjegy (a továbbiakban: Red Bull Krating-Daeng védjegy) jogosultja a Benelux államokban.

7 A De Vries a szintén a 32. osztályba tartozó áruk vonatkozásában lajstromozott következő védjegyek jogosultja a Benelux államokban:

– az 1983. július 14-én lajstromozott The Bulldog szó- és ábrás védjegy;

– az 1999. december 23-án lajstromozott The Bulldog szóvédjegy, valamint

– a 2000. június 15-én lajstromozott The Bulldog Energy Drink szó- és ábrás védjegy.

8 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a felek által nem vitatott, hogy a De Vries már azelőtt, hogy a Red Bull 1983-ban védjegyét bejelentette volna, a „The Bulldog” megjelölést kereskedelmi névként használta éttermi, szállodai szolgáltatások és italárusítás (a továbbiakban: vendéglátóipari szolgáltatások) vonatkozásában, amelyek keretében italokat árultak. Az sem vitatott, hogy a Red Bull Krating-Daeng bizonyos mértékű jóhírnevet élvez a Benelux államok területén.

9 A Red Bull úgy vélte, hogy a De Vries a megkülönböztetésre alkalmas „The Bulldog” megjelölés használatával – mivel ez a megjelölés magában foglalja a „Bull” szóelemet – sérti a Red Bull Krating-Daeng védjegy oltalmát, és ezért 2005. június 27-én a Rechtbank Amsterdamhoz (amszterdami kerületi bíróság) fordult azzal a kérelemmel, hogy a bíróság tiltsa el a De Vriest olyan energiaitalok gyártásától és forgalmazásától, amelyek csomagolásán a „Bull Dog” megjelölés, a „Bull” szóelemet tartalmazó másik megjelölés, vagy más, a Red Bull védjegyeihez megtévesztésig hasonló megjelölések szerepelnek.

10 A De Vries viszontkeresetében a Red Bullnak a Red Bull Krating-Daeng védjegyhez fűződő oltalom Benelux államok tekintetében való megszűnésének megállapítását kérte.

11 2007. január 17-i ítéletével a Rechtbank Amsterdam mindkét kérelmet elutasította.

12 A Gerechtshof te Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság) 2010. február 2-án hozott ítéletével túlnyomórészt helyt adott a Red Bull által a Rechtbank Amsterdam ítélete ellen benyújtott fellebbezésnek. A Gerechtshof te Amsterdam azt állapította meg, hogy egyrészt a Red Bull Krating-Daeng védjegy jóhírnevet élvez a Benelux államokban, másrészt pedig az érintett vásárlóközönség az abban rejlő hasonlóság alapján, hogy a védjegyben szereplő szereplő „Bull" elemet a De Vries által energiaitalokhoz használt „The Bulldog" megjelölés is tartalmazza, az említett védjegyet és a megjelölést egymáshoz kapcsolja, még ha nem is téveszti őket össze.

13 A Gerechtshof te Amsterdam úgy ítélte meg, hogy az említett megjelölés hasonló a Red Bull Krating-Daeng védjegyhez, és a De Vries a jóhírnévvel rendelkező védjegy nyomdokaiba lépve tisztességtelenül ki akarta használni a védjegy ismertségét, hogy részesüljön a Red Bull több milliárd eurós energiaital-piaci részesedéséből.

14 A De Vries által hivatkozott azon körülményt, miszerint a The Bulldog védjegy használata a „The Bulldog" megjelölés 1983 előtti, különösen italárusításra kiterjedő értékesítési és vendéglátóipari tevékenységek vonatkozásában történő használatának folytatása volt, a Gerechtshof te Amsterdam nem minősítette olyan alapos oknak, amely igazolhatná e megjelölés használatát.

15 A Gerechtshof te Amsterdam szerint ugyanis a De Vries nem igazolta az említett megjelölés használatának szükségességét, hogy ésszerű módon nem várható el tőle, hogy tartózkodjon az ilyen használattól.

16 A De Vries a Gerechtshof te Amsterdam határozatával felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Hoge Raad der Nederlanden (legfelsőbb bíróság) elé, amelyben többek között azt kifogásolta, hogy a Gerechtshof te Amsterdam megszorítóan értelmezte az „alapos ok" 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmát (a továbbiakban: az „alapos ok" fogalma). A jelen ügyben a „The Bulldog" megjelölésnek a Red Bull Krating-Daeng védjegy benyújtását megelőző, kereskedelmi névként történő jóhiszemű használata alapos oknak minősül.

17 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Gerechtshof te Amsterdam az elé terjesztett ügyben a használatot lehetővé tévő alapos ok fennállásának megítéléséhez a Benelux Bíróság által a Colgate Palmolive kontra Bols (Claeryn/Klarein) ügyben 1975. március 1-jén hozott ítéletében megfogalmazott, a megjelölés használatának szükségességére vonatkozó kritériumot alkalmazta.

18 A kérdést előterjesztő bíróság kételyeit fejezi ki a Gerechtshof te Amsterdam által az „alapos ok" fogalmával kapcsolatban adott értelmezést illetően. Egyrészt ezt, a Benelux egyezmény 2.20 cikke (1) bekezdésének c) pontjában szereplő fogalmat a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésével összhangban kell értelmezni. Másrészt a C-323/09. sz., Interflora és Interflora British Unit ügyben 2011. szeptember 22-én hozott ítéletében (EBHT 2011., I-8625. o.) az Európai Unió Bírósága tágabban értelmezte ezt a fogalmat, mint a Benelux Bíróság a fent hivatkozott Colgate Palmolive kontra Bols (Claeryn/Klarein) ügyben.

19 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [89/104] irányelv 5. cikkének (2) bekezdését, hogy az e rendelkezés értelmében vett alapos ok akkor is fennállhat, ha a jóhírnévvel rendelkező védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést az érintett harmadik személy, illetve személyek már az említett védjegy bejelentése előtt jóhiszeműen használta, illetve használták?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

20 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése lényegében arra irányul, hogy úgy kell-e értelmezni a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését, hogy az e rendelkezés értelmében vett „alapos oknak” minősíthető, ha harmadik személy egy jóhírnévvel rendelkező védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést a védjegy árujegyzékében szereplő áru vonatkozásában használ, amennyiben bebizonyosodik, hogy ezt a megjelölést már az említett védjegy bejelentése előtt jóhiszeműen használta.

21 Tekintettel az alapügy körülményeire és arra, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolásához a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében szereplő kifejezések értelmezésére van szükség, emlékeztetni kell arra, hogy – még ha e rendelkezések csak azon esetet említik is, amikor valamely jóhírnévvel rendelkező védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használnak olyan áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában, amelyek nem hasonlók a védjegy árujegyzékében szereplő árukhoz vagy szolgáltatásokhoz – az ott szabályozott oltalom még inkább vonatkozik a jóhírnévvel rendelkező védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölésnek olyan áruk vagy szolgáltatások kapcsán történő használatára, amelyek azonosak az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal, vagy azokhoz hasonlók (a fent hivatkozott Interflora és Interflora British Unit ügyben hozott ítélet 68. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 Továbbá, minthogy nem vitatott, hogy a Red Bull Krating-Daeng védjegy jóhírnévvel rendelkezik, és hogy a védjegyjogosult kérte a De Vries eltiltását a védjegy árujegyzékében szereplőkkel azonos olyan áruk gyártásától és forgalmazásától, amelyek csomagolásán az említett védjegyhez hasonló megjelölés látható, a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó az alapügyben.

23 Az alapeljárás felei azonban eltérően értelmezik az „alapos ok” fogalmát. Míg a De Vries szerint ez a fogalom kiterjedhet egy jóhírnévvel rendelkező védjegyhez hasonló megjelölésnek e védjegy bejelentése előtt történő, jóhiszemű használatára, addig a Red Bull arra hivatkozik, hogy ez a fogalom csak objektív kényszerítő okokra vonatkozik.

24 Elsőként a Red Bull azt állítja, hogy az „alapos ok” fogalmának a De Vries érveléséből kivehető kiterjesztő értelmezése közvetve a lajstromozatlan védjegyek elismeréséhez vezet, holott a Benelux egyezmény a 89/104 irányelvvel összhangban olyan védjegyoltalmi rendszert tartalmaz, amely kizárólag a védjegyek lajstromozásán alapul.

25 Másodikként a Red Bull arra hivatkozik, hogy ez az értelmezés tévesen ahhoz az eredményhez vezetne, hogy az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében a bejelentett védjegy jogosultja számára biztosított jogok korlátozottabbak lennének, mint az 5. cikk (2) bekezdésében számára biztosított jogok.

26 Következésképpen első lépésként az „alapos ok” fogalmának tartalmát kell meghatározni, majd második lépésként ez alapján meg kell állapítani, hogy valamely jóhírnévvel rendelkező védjegyhez hasonló megjelölésnek az e védjegy bejelentése előtt történő használatára kiterjedhet-e ez a fogalom abban az esetben, ha ezt a megjelölést az említett védjegy árujegyzékében szereplő árukkal vagy szolgáltatásokkal azonos áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában használják.

Az „alapos ok” fogalmának tartalmáról

27 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a 89/104 irányelv nem határozza meg az „alapos ok” fogalmát. Az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének szövege továbbá nem támasztja alá a Red Bull e fogalomra vonatkozó megszorító értelmezését.

28 Ezt a fogalmat ezért az általános szerkezetre, és azon rendszer céljaira tekintettel kell értelmezni, amelynek részét képezi (lásd ebben az értelemben a C-292/00. sz. Davidoff-ügyben 2003. január 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-389. o.] 24. pontját), valamint figyelembe véve különösen a fogalmat tartalmazó rendelkezés összefüggéseit (lásd ebben az értelemben a C-320/12. sz. Malaysia Dairy Industries ügyben 2013. június 27-én hozott ítélet 25. pontját).

29 Bevezetésképpen emlékeztetni kell arra, hogy bár az irányelv 5. cikke úgy rendelkezik, hogy a védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogot biztosít, e jog gyakorlásának korlátozása e rendelkezésből is fakad.

30 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az e rendelkezésben foglalt kizárólagos jog biztosításának célja az, hogy lehetővé tegye a jogosult számára a védjegyéhez kapcsolódó különös jogosulti érdekeinek védelmét, azaz annak biztosítását, hogy a védjegy betölthesse saját funkcióit. E jog gyakorlásának ezért azokra az esetekre kell korlátozódnia, amikor a megjelölés harmadik személy általi használata sérti vagy sértheti a védjegy valamely funkcióját. E funkciók között nem csupán a védjegy alapvető funkciója szerepel, amely abban áll, hogy szavatolja a fogyasztók számára a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások származását, hanem a védjegy egyéb funkciói is, mint például az ezen áru vagy szolgáltatás minőségének szavatolása, vagy a kommunikációval, a befektetésekkel, illetve a reklámmal kapcsolatos funkciók (a C-661/11. sz. Martin Y Paz Diffusion ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítélet 58. pontja és az ott hivatkozott íétlkezési gyakorlat).

31 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a 89/104 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének és ezen irányelv tizedik preambulumbekezdésének szövegéből az következik, hogy a tagállamok jogát oly módon harmonizálták, hogy a védjegyoltalomból eredő kizárólagos jog a védjegy jogosultja számára „abszolút” védelmet ad a védjeggyel azonos megjelöléseknek azonos áruk vagy szolgáltatások tekintetében, harmadik felek által történő használatával szemben (a fent hivatkozott Interflora és Interflora British Unit ügyben hozott ítélet 36. pontja).

32 Jóllehet az uniós jogalkotó „abszolútnak” minősítette a védjeggyel azonos megjelölésnek a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal vagy szolgáltatásokkal azonos áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában történő engedély nélküli használatával szembeni védelmet, a Bíróság e minősítést összefüggéseiben vizsgálta annak kimondásakor, hogy bármilyen jelentős is legyen a 89/104 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában biztosított védelem, annak célja csupán az, hogy lehetővé tegye a védjegyjogosult számára különös jogosulti érdekeinek védelmét, azaz annak biztosítását, hogy a védjegy betölthesse saját funkcióit. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a védjegyoltalomból eredő kizárólagos jog gyakorlásának azokra az esetekre kell korlátozódnia, amikor a megjelölés harmadik személy általi használata sérti vagy sértheti a védjegy funkcióit (a fent hivatkozott Interflora és Interflora British Unit ügyben hozott ítélet 36. pontja).

33 Az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése az ugyanezen cikk (1) bekezdésében előírtnál szélesebb körű oltalmat vezet be a jó hírnévvel rendelkező védjegyek javára. Ezen oltalom különös feltétele a lajstromozott védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés olyan alapos ok nélküli használata, amely a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét tisztességtelenül kihasználja vagy kihasználhatja, illetőleg sérti vagy sértheti (a C-487/07. sz., L’Oréal és társai ügyben 2009. június 18-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-5185. o.] 34. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Ha valamely tagállam átülteti a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését, akkor legalább annyira széles oltalmat kell biztosítania az azonos vagy hasonló áruk vagy szolgáltatások számára, mint a nem hasonló áruk vagy szolgáltatások számára. A tagállamok választási lehetősége tehát magára az elvre vonatkozik, hogy nagyobb védelmet biztosíthatnak a jóhírnevet élvező védjegyeknek, de ha valamely tagállam ezt biztosítja, nem választhat a védelem alá tartozó helyzetek vonatkozásában (lásd a C-408/01. sz., Adidas-Salomon és Adidas Benelux ügyben 2003. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12537. o.] 20. pontját).

35 Ennek megállapítása azonban csupán azt jelenti, hogy az „alapos ok” fogalmát a 89/104 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésére tekintettel kellene értelmezni.

36 Ahogyan ugyanis a főtanácsnok indítványa 29. pontjában rámutatott, ezen irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése eltérő célra irányul, és ezért az egyszerű védjegyek oltalmára vonatkozó szabályok azokban az esetekben kerülnek alkalmazásra, amelyekben a jóhírnévvel rendelkező védjegyek oltalmára irányuló rendelkezések nem alkalmazhatók. Fordítva pedig: az utóbbi rendelkezések azokban az esetekben kerülnek alkalmazásra, amelyekben az egyszerű védjegyek oltalmára vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

37 Következésképpen a Red Bull és az olasz kormány tévesen hivatkozik arra, hogy a védjegyek lajstromozásán alapuló, a Benelux egyezményben átvett védjegyoltalmi rendszer kizárja a bejelentett védjegy jogosultját megillető jogok terjedelmének korlátozását.

38 Rá kell ugyanis mutatni arra, hogy a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése csak bizonyos feltételek mellett hatalmazza fel a jóhírnévvel rendelkező védjegyek jogosultjait arra, hogy fellépjenek olyan harmadik személyekkel szemben, akik a védjegyeikkel azonos vagy azokhoz hasonló megjelöléseket olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használnak, amelyek nem hasonlók a védjegyek árujegyzékében szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz.

39 A jóhírnévvel rendelkező védjegyek oltalma szélesebb körű az egyszerű védjegyek oltalmánál, mivel a megjelölések harmadik személy általi használatának megtiltása nem függ sem a megjelölésnek az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett azonosságától, sem pedig az ugyanezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett összetéveszthetőségtől.

40 Közelebbről: valamely jóhírnévvel rendelkező védjegy jogosultjának ahhoz, hogy a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében foglalt oltalomra hivatkozhasson, nem kell igazolnia a védjegye megkülönböztető képességének vagy jóhírnevének sérelmét, mivel a harmadik személyek az említett védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés használata révén tisztességtelenül kihasználják a védjegy jóhírnevét.

41 Mindazonáltal a 89/104 irányelv általános jelleggel arra irányul, hogy egyensúlyba hozza a védjegyjogosultnak a védjegy alapvető funkciójának biztosításához fűződő érdekét, és a többi gazdasági szereplő azon érdekét, hogy olyan megjelölések álljanak rendelkezésükre, amelyek alkalmasak áruik és szolgáltatásaik jelölésére (a C-145/05. sz. Levi Strauss ügyben 2006. április 27-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3703. o.] 29. pontja).

42 Ebből következően a védjegyjogosult jogainak az említett irányelv szerinti védelme nem feltétel nélküli, mivel ez a védelem az említett érdekek egyensúlyba hozatal érdekében különösen azokra az esetekre korlátozódik, amikor a jogosult elég ébernek mutatkozik ahhoz, hogy fellépjen a védjegyére esetlegesen veszélyt jelentő megjelölések más gazdasági szereplők általi használatával szemben (a fent hivatkozott Levi Strauss ügyben hozott ítélet 30. pontja).

43 Márpedig az olyan védjegyoltalmi rendszerben, mint amilyet a Benelux egyezmény a 89/104 irányelv alapján elfogadott, a harmadik személyek ahhoz fűződő érdekeit, hogy gazdasági tevékenység körében valamely jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölést használjanak, ezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben, az említett megjelölés használójának arra irányuló lehetőségén keresztül kell figyelembe venni, hogy „alapos okra” hivatkozzon.

44 Ha ugyanis a jóhírnévvel rendelkező védjegy jogosultjának sikerül bizonyítania az irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében említett sérelmek valamelyikét, és konkrétan az említett védjegy megkülönböztető képességének vagy jóhírnevének megsértését, akkor a jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölést

használó harmadik személy feladata annak bizonyítása, hogy az ilyen megjelölés használatának alapos oka van (lásd analógia útján a C-252/07. sz. Intel Corporation ügyben 2008. november 27-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-8823. o.] 39. pontját).

45 Az „alapos ok” fogalmát ebből következően úgy kell értelmezni, hogy az nem csupán objektív kényszerítő okokat ölel fel, hanem a jóhírnevű védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használó harmadik személy szubjektív érdekeivel is összefügg.

46 Ezért az „alapos ok” fogalmának nem az a célja, hogy egy jóhírnevű védjegy és egy ahhoz hasonló, a védjegy bejelentését megelőzően is használt megjelölés közötti konkfliktust szabályozzon, vagy hogy az említett védjegy jogosultját megillető jogokat korlátozza, hanem hogy egyensúlyt teremtsen a kérdéses érdekek között, figyelembe véve – a 89/104 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének sajátos összefüggésein belül és a védjegyet megillető szélesebb körű oltalomra tekintettel – a megjelölés használójának érdekeit. Ezzel kapcsolatban az, ha egy harmadik személy arra hivatkozik, hogy alapos oka van egy jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölés használatára, nem eredményezheti annak elismerését, hogy megilletik őt a lajstromozott védjegyhez fűződő jogok, viszont arra kényszeríti a jóhírnevű védjegy jogosultját, hogy tűrje el a hasonló megjelölés használatát.

47 A Bíróság a fent hivatkozott Interflora és Interflora British Unit ügyben hozott ítélet 91. pontjában egy internetes reklámszolgáltatásra vonatkozó kulcsszavak használatára irányuló ügy kapcsán kimondta, hogy amennyiben az interneten valamely jóhírnevet élvező védjeggyel megegyező kulcsszó alapján megjelenített hirdetés anélkül kínálja a jóhírnevet élvező védjegy jogosultja áruinak vagy szolgáltatásainak alternatíváját, hogy az említett védjegy jogosultja áruinak vagy szolgáltatásainak egyszerű utánzatát árulná, sértené a védjegy jóhírnevét vagy megkülönböztető képességét, és végső soron az említett védjegy funkcióit, akkor azt a következtetést kell levonni, hogy az ilyen használat főszabály szerint a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások ágazatában folyó egészséges és tisztességes verseny körébe tartozik, és ezért „alapos okból” történik.

48 Következésképpen az „alapos ok” fogalma nem értelmezhető úgy, mint amely csak az objektív kényszerítő okokra vonatkozik.

49 Azt is meg kell vizsgálni, milyen feltételek mellett sorolható e fogalom körébe egy jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölésnek harmadik személy által, az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru tekintetében történő használata, amennyiben ezt a megjelölést a védjegy bejelentését megelőzően már használták.

Arról, hogy milyen feltételek mellett sorolható az „alapos ok” fogalma körébe egy jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölésnek a védjegy bejelentését megelőző használata

50 A De Vries észrevételeiben arra hivatkozik, hogy a „The Bulldog” megjelölést 1975 óta használja vendéglátóipari szolgáltatások tekintetében. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint ez a használat már a Red Bull Krating-Daeng védjegy lajstromozását megelőzően is bizonyítottan fennállt. A De Vries ezenkívül az 1983. július 14-én, különösen alkoholmentes italok vonatkozásában lajstromozott The Bulldog ábrás és szóvédjegy jogosultja. Az, hogy a De Vries mikortól gyárt és forgalmaz olyan energiaitalokat, amelyek csomagolásán a „Bull Dog” megjelölés szerepel, nem tisztázott.

51 Nem vitatott, hogy a De Vries a Red Bull védjegy árujegyzékében szereplő áruktól és szolgáltatásoktól eltérő áruk és szolgáltatások vonatkozásában használta a „The Bulldog” megjelölést azelőtt, hogy ez a védjegy jóhírnevet szerzett volna.

52 A Bíróság korábban már kimondta, hogy amikor valamely harmadik fél a jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölés használatával megpróbál annak nyomdokába lépni, azért, hogy részesüljön annak vonzerejéből, elismertségéből és presztízséből, valamint azért, hogy kihasználja – mindennemű pénzügyi ellentételezés nélkül, illetve anélkül, hogy e tekintetben saját ráfordítást kellene eszközölnie – a védjegyjogosult által e védjegy imázsának megteremtése és fenntartása érdekében eszközölt üzleti ráfordításokat, akkor az említett használatból származó hasznot az említett védjegy megkülönböztető képessége vagy jóhírneve tisztességtelen kihasználásának kell minősíteni (lásd a fent hivatkozott L'Oréal és társai ügyben hozott ítélet 49. pontját).

53 A kérdést előterjesztő bíróságnak annak megállapításához, hogy egy jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölésnek a védjegy bejelentését megelőző, harmadik személy általi használata „alapos oknak" minősíthető-e a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében, és igazolhatja-e azt, hogy ez a harmadik személy kihasználja az említett védjegy jóhírnevét, különösen két tényezőt figyelembe véve kell értékelést végeznie.

54 Először is azt kell megállapítania, hogy milyen mértékű az említett megjelölés elfogadottsága és ismertsége az érintett vásárlóközönség körében. A jelen ügyben nem vitatott, hogy a „The Bulldog" megjelölést 1983-tól vagy még régebb óta használják valamennyi vendéglátóipari áru és szolgáltatás vonatkozásában. Az viszont, hogy a De Vries mióta árusít energiaitalokat, nem derül ki pontosan az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból.

55 Másodszor a megjelölés használójának szándékát kell megvizsgálni.

56 E tekintetben ahhoz, hogy a jóhírnevű védjegyhez hasonló megjelölés használatát jóhiszeműnek lehessen minősíteni, figyelembe kell venni a megjelölés használatával érintett áruk és szolgáltatások és a védjegy árujegyzékében szereplő áru közötti hasonlóság mértékét, valamint azt, hogy az említett megjelölést mikor használták először az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru vonatkozásában, és hogy a védjegy mikor szerzett jóhírnevet.

57 Egyrészt, amikor valamely megjelölést egy jóhírnevű védjegy bejelentése előtt olyan áruk és szolgáltatások vonatkozásában használtak, amelyek a védjegy árujegyzékében szereplő áruhoz kapcsolhatók, e megjelölésnek az utóbbi áru tekintetében történő használata azon áruk és szolgáltatások választéka természetes bővítésének tűnhet, amelyekkel kapcsolatban az említett megjelölés már bizonyos fokú ismertségre tett szert az érintett vásárlóközönség körében.

58 A jelen esetben nem vitatott, hogy a De Vries vendéglátóipari áruk és szolgáltatások vonatkozásában, italárusítás keretében használja a „The Bulldog" megjelölést. Ezért a megjelölésnek az érintett vásárlóközönség körében élvezett ismertségére és a megjelölés használatával érintett áruk és szolgáltatások jellegére tekintettel az említett megjelöléssel ellátott csomagolással történő energiaital-értékesítés nem a Red Bull védjegy jóhírnevének kihasználására irányuló kísérletnek, hanem a De Vries által kínált áruk és szolgáltatások választéka tényleges kibővítésének tekinthető. Ezt a benyomást erősítené, ha a „The Bulldog" megjelölést már azelőtt használták volna energiaitalok vonatkozásában, hogy a Red Bull Krating-Daeng védjegy jóhírnevet szerzett volna.

59 Másrészt, minél ismertebb bizonyos áru- és szolgáltatásválaszték tekintetében egy hasonló jóhírnevű védjegy bejelentését megelőzően használt megjelölés, annál inkább kínálkozik a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal azonos áru tekintetében történő használata, és ez még inkább érvényesül abban az esetben, ha ez az áru jellegénél fogva hasonlít azon áruk és szolgáltatások választékához, amelyek tekintetében ezt a megjelölést korábban használták.

60 Ezért a fenti megállapítások összességéből következően a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 89/104 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a jóhírnevű védjegy jogosultjának az e rendelkezés értelmében vett „alapos oknál" fogva tűrnie kell, hogy harmadik személy a védjegyéhez hasonló megjelölést az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru

vonatkozásában használjon, amennyiben bizonyítást nyer, hogy ezt a megjelölést a védjegy bejelentését megelőzően, azonos áru vonatkozásában, jóhiszeműen már használták. Annak eldöntéséhez, hogy ez így van-e, a nemzeti bíróságnak különösen a következő szempontokat kell figyelembe vennie:

– az említett megjelölés elfogadottsága és ismertsége az érintett vásárlóközönség körében;

– a megjelölés eredeti használatával érintett áruk és szolgáltatások és a jóhírnevű védjegy árujegyzékében szereplő áru közötti hasonlóság mértéke, és

– a védjegyhez hasonló megjelölés ezen áru tekintetében történő használatának gazdasági és kereskedelmi jelentősége.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv 5. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a jóhírnevű védjegy jogosultjának az e rendelkezés értelmében vett „alapos oknál” fogva tűrnie kell, hogy harmadik személy a védjegyéhez hasonló megjelölést az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruval azonos áru vonatkozásában használjon, amennyiben bizonyítást nyer, hogy ezt a megjelölést a védjegy bejelentését megelőzően, azonos áru vonatkozásában, jóhiszeműen már használták. Annak eldöntéséhez, hogy ez így van-e, a nemzeti bíróságnak különösen a következő szempontokat kell figyelembe vennie:

– **az említett megjelölés elfogadottsága és ismertsége az érintett vásárlóközönség körében;**

– **a megjelölés eredeti használatával érintett áruk és szolgáltatások és a jóhírnevű védjegy árujegyzékében szereplő áru közötti hasonlóság mértéke, és**

– **a védjegyhez hasonló megjelölés ezen áru tekintetében történő használatának gazdasági és kereskedelmi jelentősége.**

Aláírások